वाचा : 1. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, कलम 234.

2. मा.उच्च न्यायालय जनहित याचिका क्र.173/2010 मधील निर्देश.

3. महाराष्ट्र शासन, नगरविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्र.याचिका 2015/सं.क्र.878(1)/ नवि 34 दि. 6 जुलै, 2015.

4. महाराष्ट्र शासन, नगरविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्र.याचिका 2015/सं.क्र.878(2)/ नवि 34 दि. 6 जुलै, 2015. ध्वनी प्रदुषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, 2000.

5. मा.महासभा ठराव क्र.693 दि.17/10/2015.

6. महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग, शासन पत्र क्र. डीआयएस 0616/ प्र. क्र. 177/ विशा 1 ब दि. 10.08.2016.

नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.
जा.क्र.म.का.मिवप/कक्ष-१/२८४४/२०१८
दिनांक :- २१/०९/२०१८.

<u>परिपत्रक</u>

<u>विषय</u> :- सार्वजनिक उत्सवाच्या प्रसंगी सार्वजनिक ठिकाणी तात्पुरता मंडप /स्टेज, कमान उभारण्यास परवानगी देणेबाबत...

नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रात गणेशोत्सव, नवरात्रोत्सव, बकरी ईद, रमझान ईद, मोहरम, नाताळ, आंबेडकर जयंती, महानिर्वाण दिन, शिवजयंती अशा प्रकारचे विविध उत्सव साजरे केले जातात. सदर उत्सवांदरम्यान मंडप उभारण्यासाठी विविध सार्वजनिक मंडळे महानगरपालिकेकडे अर्ज करतात. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम-२३४ अन्वये पोलिस विभागाच्या सहमतीने मंडप उभारण्यासाठी महानगरपालिकेची परवानगी देण्यात येते. त्याचप्रमाणे मा. उच्च न्यायालयातील जनहित याचिका क्र.१७३/२०१० मधील निर्देश, त्यासंबंधी शासन मार्गदर्शक तत्वे आणि ध्वनी प्रदूषण अधिनियम यांचे पालन होण्याच्या दृष्टीने अडथळामुक्त मंडप उभारणी करणे , सुरळीत वाहतूकीची दक्षता घेणे. तसेच ध्वनी प्रदुषण टाळण्याबाबत उपाययोजना करणे याबाबींची काटेकोर अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे सार्वजनिक मंडळांना मंडप उभारण्याची परवानगी विहीत मुदतीत मिळणे गरजेचे आहे. या सर्व बाबींचा विचार करुन मंडप परवानगीसाठी पुढीलप्रमाणे महत्वाच्या बाबी विषद करण्यात येत आहेत.

1. नाशिक महानगरपालिकेतर्फे सार्वजनिक उत्सव प्रसंगी मंडप परवानगीच्या सुलभ प्रक्रियेसाठी 'एक खिडकी संकल्पना' राबविण्यात येईल.
2. मंडप परवानगीसाठी सार्वजनिक मंडळांना महानगरपालिकेच्या विभागीय कार्यालयात एक खिडकी कक्षामध्ये किंवा ऑनलाईन अर्ज करता येईल.

3. मा.उच्च न्यायालयाच्या निर्देशांन्वये मंडप उभारणी करणेकरीता रस्त्यांवर खड्डे न होण्याची दक्षता घेणे आवश्यक आहेत तसेच मंडप व कमानी उभारणी करतांना खांब रोवण्यासाठी वाळूच्या ड्रमचा वापर करावा. मंडपापासून 15 मीटरपर्यंत विदयुत रोषणाई करता येईल.
4. वाणिज्य स्वरुपाच्या जाहिरातीस कर लागू आहे.
5. दुर्घटना घडू नये, यासाठी आवश्यक खबरदारी घ्यावी लागेल. आपत्कालीन परिस्थिती हाताळण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना करण्यात याव्यात. नोंदणीकृत कंत्राटदाराकडून विद्युत विषयक कामे करुन घेण्यात यावीत.
6. विद्यार्थी, ज्येष्ठ अथवा आजारी व्यक्तींना ध्वनीक्षेपक यंत्रणेचा त्रास न होण्याची दक्षता घ्यावी.
7. मंडप परवानगी देणारे प्राधिकृत अधिकारी म्हणून मनपाच्या सर्व विभागीय अधिकाऱ्यांनी, डॉ.महेश बेडेकर वि. महाराष्ट्र शासन या जनहित याचिकेसंदर्भात मा. उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशांचे तंतोतंत पालन करणे अनिवार्य राहील.

<u>सार्वजनिक उत्सवाच्या प्रसंगी मंडप परवानगीची सविस्तर कार्यप्रणाली पुढिलप्रमाणे राहील-</u>

I) अर्ज सादर करणे : •

1. मंडप परवानगीसाठी सण / उत्सवाच्या एक महिना अगोदर अर्ज करता येईल.
2. मंडप उभारणी परवानगीसाठी विहीत नमुन्यात अथवा महापालिकेच्या www.nmc.gov.in या संकेतस्थळावर ऑनलाईन अर्ज करावयाचा आहे.
3. उत्सव सुरु होण्याच्या दिनांकाच्या 7 दिवस अगोदरपर्यंत परवानगी देण्यात येईल.

II) परवानगीकरीता आवश्यक बाबी :•

1. मंडपाचा स्थळदर्शक नकाशा.
2. पोलीस विभागाची सहमती.
3. वाहतूक पोलीसांची सहमती.
4. अग्निशमन विभागाचा दाखला.
5. सार्वजनिक मंडळाचा पत्ता आणि पदाधिकारी/सदस्यांची यादी व दूरध्वनी क्रमांक.

III) परवानगीची कार्यवाही :•

1. मनपा. विभागीय कार्यालयामार्फत अर्जाची छाननी करण्यात येईल.
2. छाननीअंती नाकारलेल्या अर्जांची कारणे अर्जदारास कळविण्यात येतील.
3. पोलीस, शहर वाहतूक व अग्निशमन विभागाने मंडळाचा अर्ज प्राप्त झाल्यावर प्रत्यक्ष स्थळ पाहणी करुन संमती देणेची आहे.
4. मनपा बांधकाम विभागाच्या उपअभियंत्यानी प्रत्यक्ष जागेची पाहणी करुन स्थळ निरिक्षण अहवाल, जागेचे रेखांकन व जीपीआरएसद्वारे फोटो अपलोड करावयाचा आहे.
5. तद्नंतर अर्जदाराने मंडप शुल्क भरुन, विभागीय कार्यालयात पावती सादर करावी अथवा ऑनलाईन अपलोड करावी.

IV) सर्वसाधारण निकष :-

1. मंडप उभारणीमुळे वाहतूक सुरळीत राहील व नागरिकांना येण्या-जाण्यासाठी अडथळा निर्माण होणार नाही, याची काळजी घेण्यात यावी.
2. रेल्वेस्थानक, बसस्थानक, मुख्य ऑटो रिक्षा स्टँड, प्रमुख हॉस्पिटल्स व शैक्षणिक संस्था अशा गर्दीच्या व वर्दळीच्या ठिकाणी मंडप उभारण्यास परवानगी दिली जाणार नाही.
3. मंडप टाकण्याची परवानगी म्हणजे रस्ता खोदण्याची परवानगी नाही. महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम-239 अन्वये रस्ता खोदण्याबाबतच्या निर्बंधाचे पालन करुन, विनापरवानगी खड्डा खोदल्यास नियमानुसार दंड आकारण्यात येईल. तसेच मंडप हटविल्यानंतर रस्ता पूर्ववत करावा.
4. रस्त्यावरील वाहतूक सुरळीत राहील, तसेच चौकामध्ये वाहने वळविणे शक्य होईल अशा रितीने मंडपाची जागा निश्चित करणेत यावी.

V) 'कमान' उभारण्याचे निकष : -

1. प्रत्येक मंडळास मंडपाच्या आवारात 2 कमानींची परवानगी देता येईल.
2. वाहतुकीस व नागरिकांना येण्याजाण्यास अडथळा होईल, अशा रितीने कमान उभारता येणार नाही.
3. कमानीची उंची कमीत कमी 22 फूट असावी.
4. कमान टाकण्याची परवानगी, म्हणजे रस्ता खोदण्याची परवानगी नाही.
5. वाळूच्या ड्रममध्ये लाकडी बांबू टाकून कमान उभारता येईल. तसेच कमान हटविल्यावर रस्ता पूर्ववत करावा. विनापरवानगी खड्डा खोदल्यास नियमानुसार दंड भरणे बंधनकारक राहील.
6. कमानीवर व मंडप आवारात तात्पुरत्या स्वरुपात वाणिज्य जाहिरात करावयाची असल्यास, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम कलम-245 अन्वये, विहीत शुल्क भरुन विभागीय अधिकारी यांचेकडून वेगळी परवानगी घ्यावी.

VI) ध्वनी प्रदूषणाचे निकष :-

1. लाऊडस्पिकरसाठी पोलीस विभागाकडून स्वतंत्र परवानगी घेणे आवश्यक राहील.
2. रुग्णालये, शैक्षणिक संस्था, न्यायालये, धार्मिक ठिकाणे किंवा सक्षम प्राधीकरणाने घोषित केलेल्या अन्य कोणत्याही शांतता क्षेत्रात (सभोवतालच्या 100 मीटर पर्यंत) मंडपास परवानगी देण्यात येणार नाही.

VII) शुल्क आकारणी :-

1. उत्सव कालावधीच्या अधिक दिवसांकरीता मंडप उभारणीसाठी रु.750/- शुल्क अनिवार्य आहे. तथापि 1 दिवसाच्या मंडपाकरिता र.रु.15 चौ. मिटर प्रमाणे शुल्क आकारणी करण्यात येईल.
2. एका कमानीसाठी रु.750/- शुल्क आकारण्यात येईल.
3. महानगरपालिकेच्या नियमानुसार बॅनर व होर्डींग करीता जाहिरातीचे स्वतंत्र दर आकारण्यात येतील.

VIII) तक्रार निवारण :-

1. नागरिकांना खालील टोल फ्री क्रमांकावर विना परवानगी मंडप व ध्वनी प्रदूषणाची तक्रार नोंदविता येईल.

अ.क्र.	विभागाचे नांव	दुरध्वनी क्रमांक
1	मुख्यालय तक्रार निवारण केंद्र	18002331982 (टोल फ्री क्रमांक)
2	नाशिक पूर्व	0253- 2504233
3	नाशिक पश्चिम	0253-2570493
4	पंचवटी	0253-2513490
5	नविन नाशिक (सिडको)	0253-2392010
6	सातपूर	0253-2350367
7	नाशिकरोड	0253-2460234
8	ई-मेल आयडी	nmc@nmc.gov.in

2. ध्वनी प्रदूषण व विनापरवानगी मंडप/स्टेज तक्रारींची नोंद ठेवण्यासाठी स्वंतत्र नोंदवही ठेवण्यात येईल. प्राप्त झालेली तक्रार कार्यवाहीसाठी संबंधित विभागीय अधिकारी, पोलिस स्टेशन व पोलिस कंट्रोल रुमला अग्रेषित करण्यात येईल.
3. पोलीस विभागामार्फत ध्वनी प्रदूषण नियम 2000 नुसार उचित कारवाई करण्यात येईल.
4. विभागीय कार्यालयातील अतिक्रमण विभागामार्फत अनधिकृत मंडप तातडीने हटविण्यात येईल.

IX) सर्वसाधारण अटी :-

1. परवानगीचा अर्ज दाखल केला, याचा अर्थ परवानगी मिळाली असे नव्हे. मंडळाने लेखी परवानगी मिळाल्यानंतरच मंडप उभारणीचे काम सुरु करावे.
2. मंडपाच्या दर्शनी भागावर परवानगीपत्र प्रदर्शित करणे अनिवार्य राहील. तसे न केल्यास मंडप अनधिकृत समजला जावून तो काढून टाकण्याची कारवाई करण्यात येईल.
3. मंडपाच्या ठिकाणी महाराष्ट्र राज्य विदयुत वितरण महामंडळाकडून नियमानुसार विदयुत जोडणी घेण्यात यावी. विदयुत पुरवठा घेतेवेळी वायरिंगमध्ये जोड खुला राहणार नाही, या करीता सर्व विदयुत कामे परवानाधारक ठेकेदारामार्फत योग्य प्रकारे करावीत.
4. आग प्रतिबंधक साधने व प्रथमोपचाराची साधने तात्काळ उपलब्ध होतील अशा प्रकारे ठेवावीत.
5. मंडपाच्या ठिकाणी प्रत्येकी 200 लिटर क्षमतेच्या पाण्याच्या 2 टाक्या तसेच बारीक वाळूने भरलेल्या 2 बादल्या भरुन ठेवणे आवश्यक आहे.
6. मंडप उभारतांना अग्निशमन दलाची वाहने अत्यावश्यक घटनेच्या वेळी मंडपाजवळ जाऊ शकतील, अशा प्रकारे मोकळी जागा ठेवण्यात यावी.

7. मंडपातून निघालेला ओला व सुका कचरा वर्गीकरण करुन, तसेच बंद डब्यात निर्माल्य ठेवून त्याची विल्हेवाट लावण्याची आणि उत्सव मंडप व आजूबाजूचा परिसर स्वच्छ ठेवण्याची जबाबदारी सार्वजनिक मंडळाची राहील.
8. मंडपापासून विदयुत तार व डी पी बॉक्स 6 फूट अंतरावर ठेवणे मंडळावर बंधनकारक आहे. तसेच विदयुत रोषणाई मंडपापासून जास्तीत जास्त 15 मिटर अंतरापर्यंत करता येईल.
9. मंडपाच्या प्रवेशद्वारावर महानगरपालिकेने दिलेले परवानगी व अग्निशमन विभागाकडील ना हरकतीचे पत्र प्रदर्शित करणे बंधनकारक आहे.
10. कोणाच्याही जातीय/धार्मिक भावना दुखावल्या जाऊन कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण होईल, असे बॅनर,देखावे किंवा फलक मंडपामध्ये लावू नयेत.
11. परवानगीधारकांनी त्यांना निश्चित करुन दिलेल्या आकारमानाचा मंडप उभारणे बंधनकारक राहील.
12. ध्वनीप्रदूषण विषयक कोणत्याही बाबींचा भंग होणार नाही याची दक्षता घ्यावी. उत्सव कालावधीत ध्वनी प्रदूषणाच्या विहीत मर्यादा पातळीच्या निकषांची अंमलबजावणी करावयाची आहे. तसेच यासंदर्भात पोलीस विभागामार्फत ठरवून दिलेल्या वेळेचे बंधन पाळण्याची दक्षता घ्यावयाची आहे.
13. उत्सव संपल्यानंतर परवानगी अर्जामध्ये नमूद केलेल्या तारखेनंतर सार्वजनिक मंडळाने स्वत:हून मंडप काढून घ्यावा. अन्यथा दंड आकारण्यात येईल.
14. मा. उच्च न्यायालयाने महसूल विभागातील अधिकाऱ्यांना उत्सवाच्या 7 दिवस अगोदर मंडप तपासणीचे निर्देश दिलेले आहेत. मंडप तपासणी पथकास मंडळाच्या जबाबदार व्यक्तीने परवानगीपत्र दाखवून विचारण्यात आलेली माहिती पुरविणे आवश्यक राहील.

<u>X) शास्ती :</u>•

1. महानगरपालिकेची परवानगी मिळण्यापूर्वी टाकण्यात येणारे मंडप/कमान हे विनापरवानगी समजण्यात येतील. मंडप टाकणे हे विकास कामात अंतर्भूत होत असल्याने, महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम 1966 च्या कलम 54 अन्वये नोटीस देवून हटविण्याची कारवाई करण्यात येईल. तसेच संबधितांविरुध्द सदर कलमांतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात येईल.
2. विनापरवानगी जाहिरात लावल्यास, सदरची जाहिरात काढण्यात येईल. तसेच विनापरवानगी जाहिरात लावल्याबददल, महाराष्ट्र मालमत्तेच्या विरुपणास प्रतिबंध अधिनियम 1995 प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात येईल.
3. मंडप/कमानी उभारतेवेळी विना परवानगी रस्त्याची खोदाई केल्यास, नियमानुसार दंड आकारणी करण्यात येईल.
4. महानगरपालिकेच्या विदयुत पोलवरुन विदयुत जोडणी घेतल्यास, मंडळाचे पदाधिकाऱ्यांविरुध्द कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल.

उपरोक्त अटी/शर्ती तसेच मा.उच्च न्यायालयाचे निर्देशांचा भंग केल्यास, देण्यात आलेली मंडप परवानगी रद्द करून, अशा मंडळांवर कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल.

सदरचे परीपत्रक सार्वजनिक मंडळे व नागरिकांच्या माहितीकरीता मनपाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात यावे.

Sd/-
आयुक्त,
नाशिक महानगरपालिका, नाशिक.

प्रति,

1. अतिरिक्त आयुक्त (शहर), मनपा. नाशिक
2. सर्व विभाग प्रमुख, मनपा. नाशिक
3. सर्व विभागीय अधिकारी, मनपा. नाशिक
4. सर्व सार्वजनिक मंडळे / नागरीक /संस्था इ.

प्रत माहिती व आवश्यक ती कार्यवाहीसाठी-

1. जिल्हाधिकारी कार्यालय, नाशिक.
2. पोलिस आयुक्तालय, नाशिक शहर.
3. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, नाशिक.
4. महाराष्ट्र विद्युत वितरण कंपनी लि., नाशिक शहर.
5. सर्व सार्वजनिक मंडळे, नाशिक.

प्रत माहितीस्तव सादर-

1. मा. महापौर, मनपा. नाशिक.
2. सर्व पदाधिकारी, मनपा. नाशिक.